

**Gospodarka światowa
Nowe źródła wzrostu wylaniają się powoli;
zagrożenia i niepewność wciąż się utrzymują.
Analiza ubezpieczyciela należności Euler Hermes**

Odbicie gospodarki światowej, które rozpoczęło się wiosną 2009 r., nie zdołało zneutralizować wpływu, jaki historyczna recesja wywarła na kraje rozwinięte. Udział krajów OECD w globalnej produkcji przemysłowej i handlu obniżył się o kilka punktów procentowych. Obserwowane obecnie ożywienie jest bardzo nierówne i sztucznie napędzane przez znaczące, lecz tymczasowe czynniki wsparcia. Gospodarka światowa nadal znajduje się w krytycznej fazie, której towarzyszą liczne przeszkody, niepewność i ryzyko. Dotyczy to w szczególności Europy, gdzie zdaniem Euler Hermes, wiodącego towarzystwa na światowym rynku ubezpieczeń należności, istnieje największe niebezpieczeństwo, że ożywienie straci impet.

– Rok 2010 ma duże szanse stać się chwilą prawdy dla gospodarki światowej, a zwłaszcza dla Europy – powiedział Wilfried Verstraete, Prezes Zarządu Euler Hermes. Gospodarka globalna zakończyła rok 2009 w klimacie dynamicznego rozwoju, ale światowa produkcja i handel wciąż nie zdołali powrócić do poziomu sprzed kryzysu. – Gospodarka światowa weszła w krytyczną fazę: istniejące czynniki wsparcia są stopniowo wycofywane, a za jakiś czas znikną całkowicie – powiedziała Karine Berger, Dyrektor Działu Zarządzania Rynkiem i Marketingu oraz Główny Ekonomista Euler Hermes. Oczekuje się, że wzrost gospodarki globalnej w 2010 i 2011 r. zatrzyma się na poziomie ok. 3%.

1. Kryzys mocno odbił się na przemyśle w krajach OECD

Gospodarka światowa wykazuje wyraźne, choć bardzo nierówne, ożywienie.

Gospodarka światowa zaczęła wychodzić z recesji wiosną 2009 roku. Powrót tendencji wzrostowych w **krajach rozwiniętych** potwierdziły wyniki czwartego kwartału 2009 r., w którym PKB wzrósł w sumie o 0,8% (w porównaniu do wzrostu o 0,3% w poprzednim kwartale). Za tym ogólnym wynikiem kryją się jednak trzy różne rzeczywistości: pierwsza: Ameryka Północna, gdzie odbicie już się potwierdziło; druga: Japonia, gdzie ożywienie jest całkowicie zależne od eksportu do Azji i obu Ameryk; i trzecia: Europa Zachodnia, która w czwartym kwartale wciąż borykała się z problemami.

Ożywienie jest natomiast dużo wyraźniejsze w **gospodarkach wschodzących**, gdzie miał miejsce znaczny wzrost wolumenu handlu międzynarodowego (o 9% w drugiej połowie 2009 r.) oraz produkcji przemysłowej, która w tym samym okresie skoczyła o 8%. Liderami globalnego ożywienia są wschodzące rynki azjatyckie, na czele z takimi krajami jak Indie i – przede wszystkim – Chiny. Na drugim końcu spektrum znajduje się Europa Środkowo-Wschodnia, gdzie proces poprawy koniunktury postępuje powoli i niepewnie.

Udział krajów OECD w globalnej produkcji przemysłowej spadł o 5 punktów procentowych.

Pomimo ożywienia obserwowanego w drugiej połowie 2009 r., kraje OECD odnotowały znaczne spadki w **handlu zagranicznym** (spadek wolumenu o 15% i wartości o 22%) oraz **produkcji przemysłowej** (spadek wolumenu o 13%). – Kraje te rozpoczęły rok z poziomem aktywności znacznie niższym niż przed kryzysem, cofając się o kilka lat, jak w przypadku produkcji przemysłowej strefy euro, która spadła do poziomu z roku 1999 – zauważyła Karine Berger. Ze względu na te wartości konieczne będą naturalnie dalsze działania mające na celu dostosowanie poziomu zatrudnienia i inwestycji korporacyjnych.

Sytuacja ta wywiera istotny wpływ strukturalny na kraje rozwinięte: ich udział w gospodarce światowej zmniejszył się znacznie wraz z nadejściem kryzysu – wolumen handlu światowego i globalna produkcja przemysłowa spadły odpowiednio o 2 i 4,6 punktu procentowego. Bezpośrednią konsekwencją była **masowa redukcja zatrudnienia** w krajach rozwiniętych – w 2009 r. zlikwidowano 10 milionów miejsc pracy, z czego 3,4 miliona w Europie Zachodniej.

2. W ramach fiskalnych pakietów stymulacyjnych w 2009 r. kraje OECD zostały zasilone kwotą ponad 1.000 miliardów euro. Stopniowe ograniczanie tego wsparcia połączone z zaostrzeniem polityki monetarnej w obliczu napięć związanych z zadłużeniem zahamuje ożywienie gospodarcze.

Dwa główne filary wspierające ożywienie gospodarcze – uzupełnianie zapasów i pakiety stymulacyjne – zawała się na wiosnę 2010 roku. Nie należy oczekiwać, że zakończenie akcji **zmniejszania zapasów**, która zaostrzyła spadek aktywności (20% spadku PKB krajów OECD w 2009 r.), będzie napędzać ożywienie gospodarcze po końcu pierwszego kwartału 2010 roku. Działanie **fiskalnych pakietów stymulacyjnych** utrzyma się prawdopodobnie w 2010 i 2011 roku, ale w przypadku większości z nich główna część zaplanowanych środków wyczerpie się latem 2010 roku.

Obecnie pojawiają się nowe czynniki hamujące związane z redukcją zadłużenia. **Finanse publiczne** w krajach OECD uległy znacznemu pogorszeniu. Kryzys zwiększył deficyty budżetowe o ok. 1.150 miliardów euro, co oznacza średni wzrost o 5 punktów procentowych PKB w 2009 roku. Pogorszenie to praktycznie skrepiło ręce rządów, które stoją teraz przed zadaniem konsolidacji fiskalnej, rozpoczętym już przez niektóre kraje, takie jak Grecja, Hiszpania, Portugalia i Irlandia.

Dodatkowego wsparcia nie należy oczekiwać również ze strony **polityki monetarnej**. Wygląda raczej na to, że w wielu krajach ulegnie ona zaostrzeniu, ponieważ banki centralne już koncentrują się na swoich strategiach wyjścia z kryzysu. W niektórych krajach (np. Australii i Norwegii) podniesiono już drastycznie stopy procentowe. Podobnych kroków można się spodziewać również w krajach rozwijających się, w których ponownie pojawiają się napięcia inflacyjne, takich jak Indie i Chiny. W Europie istnieje nawet ryzyko, że porzucenie obecnej łagodnej polityki monetarnej może wywołać kolejne silne spowolnienie gospodarcze.

3. Prognozowany wzrost na świecie w 2010 i 2011 roku jest bardzo nierównomierny.

– Nowe źródła wzrostu wydają się nieadekwatne lub pojawiają się zbyt wolno. Przeszkody i czynniki hamujące rozwój wciąż istnieją, zwłaszcza w krajach rozwiniętych, co przekłada się na eksport krajów wschodzących i coraz częściej zmusza je do rozwijania rynków wewnętrznych – wyjaśnia Karine Berger.

Azjatyckie gospodarki wschodzące, napędzane przez Chiny, będą prawdopodobnie nadal przewodzić stawce ze wzrostem na poziomie ok. 7% rocznie w latach 2010 i 2011. Oczekujemy, że ożywienie gospodarcze w **Stanach Zjednoczonych** potwierdzi się, osiągając poziom ok. 2,9% w 2010 r., ale planowane na 2011 r. gwałtowne ograniczenie środków stymulacyjnych prawdopodobnie zadziała jako strukturalny czynnik hamujący, spowalniając wzrost do poziomu ok. 2% w 2011 roku. **Unia Europejska** natomiast znajdzie się zapewne na szarym końcu, ze wzrostem na poziomie poniżej 2% rocznie w latach 2010 i 2011.

Ogólnie rzecz biorąc, po rekordowym spadku w wysokości 2,1% w 2009 roku, gospodarka światowa odbije nieco w roku 2010 (+2,9%), ale w 2011 r. ożywienie nie nabierze tempa (+2,9%). Scenariusz dotyczący wzrostu gospodarczego jest mniej optymistyczny dla krajów rozwiniętych (wzrost o 1,8% w 2010 r. i 1,7% w 2011 r.) niż dla rynków wschodzących (5,1% w 2010 i 2011 r.). Należy się spodziewać, że podobnie będą się kształtować trendy w handlu światowym, który prawdopodobnie będzie się odbywać głównie w ramach poszczególnych stref i osiągnie wzrost na poziomie 10% w 2010 r. i 7% w 2011 roku.

4. Pojawiają się nowe, pokryzysowe zaburzenia równowagi

Ożywienie wciąż jest bardzo niestabilne i może zostać zaburzone przez wiele potencjalnych wstrząsów: wzrost cen surowców napędzany aktywnością w krajach wschodzących, ujawnienie dalszych strat w systemie finansowym, wątpliwości związane z trendami w finansach publicznych itp.

– Chociaż w obecnej sytuacji wciąż wymagana jest czujność, Euler Hermes pomaga przedsiębiorstwom rozwijać działalność, zwiększając zapewnianą im ochronę, we wszystkich przypadkach, w których uznajemy to za stosowne. Z kryzysu wyszliśmy z niezwykle stabilną sytuacją finansową, która umożliwia nam przyjęcie ambitnych założeń na czas trwającego ożywienia – powiedział Wilfried Verstraete.

Tabela: wzrost PKB 2008-2011

Wzrost PKB	Udział (%)	2008	2009	2010	2011
Świat	100,0	2,0%	-2,1%	2,9%	2,9%
USA	24,6	0,4%	-2,4%	2,9%	2,2%
Kanada	2,6	0,4%	-2,6%	2,7%	3,0%
Japonia	8,5	-1,2%	-5,2%	1,8%	0,9%
Europejska Unia Monetarna	23,5	0,5%	-4,0%	0,7%	1,3%
Niemcy	6,3	1,0%	-4,9%	1,5%	1,4%
Francja	4,9	0,3%	-2,2%	1,0%	1,8%
Włochy	4,0	-1,3%	-5,1%	0,5%	1,0%
Hiszpania	2,8	0,9%	-3,6%	-0,6%	0,8%
Holandia	1,5	2,0%	-4,0%	1,0%	1,6%
Belgia	0,9	0,8%	-3,0%	1,3%	1,6%
Austria	0,7	1,9%	-3,5%	1,4%	1,5%
Finlandia	0,5	1,2%	-7,8%	1,5%	2,0%
Grecja	0,6	2,0%	-2,0%	-1,7%	-0,2%
Irlandia	0,5	-3,0%	-7,0%	-1,1%	1,5%
Portugalia	0,4	0,0%	-2,7%	0,7%	0,9%
Wielka Brytania	4,6	0,5%	-5,0%	0,9%	1,6%
Szwecja	0,8	-0,5%	-4,7%	0,6%	1,9%
Dania	0,6	-0,9%	-5,1%	1,0%	1,2%
Norwegia	0,8	1,7%	-1,4%	1,6%	2,1%
Szwajcaria	0,8	1,8%	-1,5%	1,5%	1,7%
Europa Środkowo-Wschodnia	7,7	4,3%	-6,2%	2,4%	3,0%
Rosja	2,9	5,6%	-7,9%	3,0%	3,0%
Azja (bez Japonii)	16,6	6,7%	5,3%	7,1%	6,9%
Chiny	7,5	9,6%	8,7%	9,5%	8,8%
Indie	2,0	6,7%	6,8%	7,5%	8,0%
Ameryka Łacińska	7,1	4,2%	-2,1%	3,1%	2,7%
Brazylia	2,7	5,1%	-0,2%	4,8%	4,3%
Afryka i Bliski Wschód	2,3	5,8%	1,1%	4,2%	4,6%

Źródła: IHS Global Insight, prognozy Euler Hermes
(*) PKB 2008 ważony przy aktualnych kursach walut

*****

Euler Hermes jest liderem na rynku ubezpieczeń należności handlowych oraz jednym z liderów w zakresie gwarancji ubezpieczeniowych i windykacji należności. Euler Hermes zatrudnia 6 200 pracowników w 50 krajach. Oferuje kompleksowe usługi w zakresie zarządzania należnościami. Skonsolidowany obrót grupy Euler Hermes w 2009 roku wyniósł 2,1 miliarda euro. Euler Hermes rozwinął międzynarodową sieć nadzoru, która umożliwia analizę stabilności finansowej 40 milionów przedsiębiorstw. Grupa obejmuje swoimi gwarancjami transakcje handlowe na całym świecie na kwotę 700 mld euro.

***

Euler Hermes, członek grupy AGF oraz Allianz, jest notowany na giełdzie Euronext w Paryżu. Agencja Standard & Poor's przyznała grupie oraz należącym do niej spółkom zależnym rating AA-.

***

W Polsce grupa Euler Hermes jest obecna od 1999 roku. Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. oferuje ubezpieczenia należności handlowych oraz gwarancje ubezpieczeniowe. Jednocześnie druga spółka działająca na polskim rynku - Euler Hermes Zarządzanie Ryzykiem Sp. z o.o. oferuje windykację należności, ocenę ryzyka oraz program analiz branżowych. Usługi doradztwa prawnego świadczy Euler Hermes, Mierzejewska - Kancelaria Prawna Sp. k.

Kontakt dla mediów:

Artur Niewrzędowski
TALKING HEADS PR
e-mail: artur.niewrzędowski@thpr.pl
tel. 0509-433-874